

PTUJSKI LIST

Stane:

Za celo leto K 20—
za pol leta « 10—
za četrt leta « 5—
za 1 mesec « 1.70
Posamezna številka 60 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Politično gospodarski tednik.

Štev. 2

Ptuj, 11. januarja 1920

II. letnik

Občinske volitve.

V kratkem se vršijo občinske volitve prvič v novi državi in po novem volilnem redu. Podrobnosti volilnega reda še niso znane, toliko pa je gotovo, da se ne bo več volilo po volilnih razredih in da se volilna pravica znatno razširi.

Kakor poroča „Domovina“, bodo imeli volilno pravico vsi moški državljani, ki so dovršili 21. leto in prebivajo 2 leti stalno v občini. Pri javnih nastavljenih zadostuje, da prebivajo v občini na dan razgrnitve volilnih imenikov. Volilno pravico dobijo tudi ženske, ki plačujejo državni davek, potem take, ki nadomestujejo v gospodarstvu može ali mladoletne otroke, končno javne in zasebne nameštence, ki so dovršile meščansko šolo ali 4 razrede srednje šole.

Volitve bodo proporcionalne: vsaka stranka dobi tolik del odbornikov, kolik del glasov je bilo oddanih za njo. Pričakuje se tudi volilna dolžnost.

Vsled razširjene volilne pravice in odprave volilnih razredov je pričakovati, da bodo prišli popolnoma novi ljudje na krmilo občine. V tem tiči nekaj nevarnosti za občinsko premoženje, ako bi novi občinski odborniki podlegli demagogiji in bi kazali premalo previdnosti v izdatkih in premalo iznajdljivosti v odpiranju novih virov. Zato je potrebno, da se za kandidate postavijo le pošteni in razumni ljudje, ki se zavdajo odgovornosti, da se mora s tujim premoženjem vsaj tako ali še bolj previdno gospodariti kakor z lastnim. Nadalje je želeti, da se vrnejo v občinsko hišo vsaj nekateri trezni in pošteni možje, ki že poznajo občinsko gospodarstvo.

Pravljice Božene Nemcove.

Prevedel Dr. P.

(Nadaljevanje.)

Drugega dne ga je peljala zopet v hlev, kjer je stalo štirindvajset žrebcev. „Te konje boš zopet pasel v istem ogradu in če ti kateri uide, izgubiš glavo.“ Vsakega žrebca je švignila z bičem in žrebci so drveli v ograd kakor stekli. Tokrat je bil Silomil pametnejši. Da bi mu ne poskakali preko ograje, je porinil palčico takoj v zemljo, in začela je divjati taka burja, da se je konji ni so mogli ubraniti in so morali ostati v ogradu. Zvečer le baba prišla in ukazala nagnati žrebce v hlev, v srcu pa jo je močno jezilo. Premišljevala je, kako delo bi mu naložila na tretji dan.

Pozno večer se je šel kraljevič sprehajati. Tukaj ga je srečal mesec in mu rekel: „Jutri boš imel hudo delo; podojiti moraš dvanajst divjih krav in iz mleka napraviti za čarovnico kopel. Ona ti ukaže, da se ti prvi skoplješ; stori to brez strahu. Sedaj idi za grad in kjer najbolj, moj žar sveti, tam najdeš zlat bič. Bič si dobro shranj in kadar greš dojit, švigni z njim vsako kravo; videl boš, da bodo stale kakor ovčice. In ko boš jezdil konja odtod, skoplji ga v najbližjem ribniku, potem pa jezdi po svojo nevesto.“

Silomil je zahvalil svaka in šel po bič. Za gradom je mesec močno svetil na neko mesto, kjer je stala visoka lipa, in tam je našel bič. Shranil ga je dobro in šel spat. Zgodaj zaran ga je čarovnica prebudila in ga peljala na dvor v hlev, kjer je bilo dvanajst krav, ki so kakor dvoje rogovilile in zulile po hlevu.

„Te krave moraš podojiti in iz mleka zame napraviti kopel“ je rekla baba in odšla.

Posebno pozornost moramo posvetiti občinskih volitvam v Ptuju. Nemški volilci se morajo zavedati, da je nemško-nacijonalni politiki tukaj odklenkalo za vedno. Dobro vemo, da so med tukajšnjimi Nemci — sicer v zelo majhnem številu — ljudje, ki še niso prišli do tega spoznanja. Tem ni pomoči. Opozorjamo jih le, da oni v dobi svoje moči nobenega Slovenca niso pustili v občinski zastop in to v narodno mešani Avstriji, kjer je vsem narodom po zakonu bila zajamčena enaka pravica. Naša narodna država ne bo smela trpeti takšnih umetnih jezikovnih otokov, kakoršne je ustvarjala Avstrija.

Obračamo se do onih treznih Nemcev, ki upoštevajo izpremenjene razmere, ki hočejo živeti v miru z nami in z nami složno delati za gospodarski in kulturni napredek mesta, ki je mogoč le v skladu z okolico in celo državo. Mestna občina ima celo vrsto vprašanj, za katere potrebuje naklonjenost in podporo. To podporo bo vlada dovolila le takšnemu občinskemu zastopu, ki bo lojalno podpiral vladno narodno politiko. Garancijo za lojalnost mora nuditi že kandidatna lista in volilni program.

Ogromna večina ptujskega prebivalstva je brez doma slovenskega rodu. Marsikdo je pod prejšnjo strahovlado zatajil svojo narodnost in se izdajal za Nemca, ker se je bal mestnih mogotcev. Ti ljudje so Slovenci in ne bodo nikdar več opora umetnega nemštva v Ptuju. Kakor ni več dovoljeno, da bi otrok slovenskega očeta ali slovenske matere obiskoval nemško šolo, istotako ne smemo trpeti, da bi v nemški kandidatni listi figurirali in jo podpirali ljudje slovenskega rodu. Pravim Nemcem priznavamo vse pravice, renegatstvo pa bomo pobijali z vsemi sredstvi. Končno pozivamo slovenske stranke, da pošljejo v občinski zastop može resnega in

Silomil je vzel bič in udaril z njim vsako kravo. Vse so stale kakor ovčice in dajale mleko. Ko je vlij mleko v čeber, je bilo tako vroče, da je skoro vrelo. Potem je šel po čarovnico, ki se je jeze tresla in tekla na dvorišče, da se prepriča, ali je res podojil krave. Videla je, da je vse v redu. Porinila je prst v vroče mleko, potem pa rekla kraljeviču: „Sedaj se moraš tukaj skopati“, misleča, da se bo bal.

„Zakaj ne? Prej pa mi pripelji konja, da se prepričam, če ga res imaš.“

Bala je šla in kmalu pripeljala konja, ki pa je bil tako umazan in slok, da kraljevič ni mogel verjeti, da bi bil najhitrejši na svetu. Prijel ga je za uzdo, privezal k stebru in zlezal v kopal. Kar je zapihal veter in ohladil mleko, da se je Silomil lahko mirno kopal. Ko se je izkopal, je bil sedemkrat krasnejši nego prej. Čarovnici je ugajal zali dečko. Mislila si je: „Počakaj, zdaj se skopljem jaz in bom tudi sedemkrat lepša, potem pa si te tukaj pustim.“ Zlezla je v čeber, nato pa je začelo solnce tako pripekati, da je mleko zavrelo. Baba je kričala in hotela ven, toda ni mogla zaradi solnca, ki je svoje žarke tako močno v njo upiralo, da se je zdelo, kakor bi žarki samih plamenov od vseh strani prhali v njo. Na pol se je skuhala, na pol pa spekla. Silomil pa ni bil neumen, da bi ji pomagal; skočil je na konja in zdirjal iz gradu.

V prvem ribniku je skopal konja. In glej, kaka izprememba! Umazani in sloki konj je bil bel kakor sneg in gladek kakor svila; griva in rep sta bila iz samih zlatih niti, zlate podkove so se iskriale, z ušesi je strigel in metal ponosno glavo, da mu je letala griva kakor zlati zavrnički okoli vratu.

Ni trajalo dolgo in Silomil se je ustavil v gradu ognjenega kralja, kjer je videl prikovano nevesto. Potegnul je meč, presekala verigo, vzel ljubico v naročje

stvarnega dela, ne pa kričače. Demagoštvo se končno maščuje na stranki sami. Tista stranka, ki bo imela najboljše nesebične delavce, ima najboljšo bodočnost. Njeni zaupniki bodo s svojim delom najizdatnejša reklama za stranko.

Gospodarstvo.

Občno zborovanje kmetijske podružnice za župnijo Sv. Petra in Pavla v Ptuju (se je vršilo dne 6. t. m. v Zupančičevi gostilni.) Ker se je že osnovala Zveza kmetijskih podružnic za ptujski okraj, ki ustanovlja podružnice po župnijah, se je tudi dosedanja podružnica v tem smislu priredila in obsegata torej le župnije ptujske okolice. Izločili so se vsi člani iz drugih župnij, izvzemši župnijo Vurberg, ki še ostane priklopljena Ptuju. Na zborovanju se je izvolil nov odbor; načelnik je kakor do sedaj gospod Miha Brenčič, tajnik gospod Zupanc, blagajnik gospod Skuhala. Razpravljala so se važna gospodarska vprašanja, tako glede carine, glede draginje itd. Gospod dr. Fermevc je poročal o nameravani regulaciji valute. Razvijal je razloge, ki govorijo proti temu, da bi se zamenjalo 4 K za 1 dinar. S to zamenjavo bo le trpela vrednost naše krone, dinar pa ne bo prav nič pridobil, draginja bo še večja, kakor do sedaj. Ker se dobi pri nas za krono toliko blaga, kakor v Srbiji za dinar, je jasno dokazano, da naša krona ni tako brez vrednosti. Edino pravično je, da se zamenja krona al pari, to je krona za dinar. Istočasno se pa mora uvesti visok davek na vojne dobičke. Le z odvzetjem vojnih dobičkov se bo zmanjšala množina bankovcev, ki je sedaj v prometu. Soglasno se je sprejela resolucija te vsebine.

in odjedil kakor blisk. Kralj je gledal baš skozi okno, ko je zlatogrivček švignil čez cesto; spoznal je na njem kraljevičas osvobodeno kraljičino. Srdit je hitel na dvorišče, sedel na hitrega konja in se gnil za begunom. Toda kako se je zmotil! Zlatogrivček je bil že tako daleč pred njim da ga je bilo videti samo še kakor belo golobičico. Zaman je priganjal z ostrogami konja, kajti solnce je tako žgalo, da je bil pot curkoma z njega. Kralj pa mu ni privoščil miru. Kar se dvigne tak vihar, da zasučje kralja s konjem vred v zraku in ga žene nazaj k ognjenemu gradu, kjer ga treščji utrujenega ob tla. In zarekel se je kralj, da do smrti ne bo več poskušal polastiti se močne kraljičine.

Zlatogrivček je prinesel svoja gospoda do njene gradu. Silomil pa ni ostal tukaj. Drugega dne ga je ponesel zlatogrivček k njegovim starišem, ki so mislili, da je njihov sin že davno mrtev, ker ni bilo sluha o njem. Kako je bilo njihovo veselje, ko so zagledali svojega ljubljence mnogo krasnejšega s tako lepo nevesto, si lahko vsakdo misli. Na svatbo so prišli tudi Vetnik, Mesečnik in Solnčnik s svojimi ženami, ki jih je Silomil iskreno zahvaljeval za pomoč. Po svatbi sta se vrnila mlada poročenca zopet v svoj grad, kjer sta zadovoljno živela. Zlatogrivčku se je dobro godilo in še vnuki kralja Silomila so se radi igrali z njegovo zlato grivo in jezdili na njem.

O Marički.

Luka je bil premožen kmet, ki je pa rad popival. Ni bilo čuda, da mu za nekoliko let ni ostalo nič več, ko razbita kočja. Tedaj je prišel šele k pameti. Sedaj bi bil gospodaril, če bi bilo s čim. Dokler je živel v dobrih razmerah, si je često želel vsaj enega otroka, Bog pa ga ni uslišal; ko pa si ga ni želel, ker ni imel sam